L’Ajuntament de Barcelona subvenciona ‘lobbies’ empresarials espanyols a l’Àsia

L'Ajuntament de Barcelona ha dedicat com a mínim 80.000 euros en els últims quatre anys a subvencionar els grups de pressió Fundación España-Japón, Fundación España-China i Fundación España-India. Aquestes fundacions treballen per "enfortir i millorar la imatge de l’Estat espanyol” i obrir vies de negoci de bancs i empreses espanyoles a l'Àsia. Els governs de Barcelona han donat fins ara les ajudes com a "quota de patró" de forma automàtica. Fonts del consistori actual, governat per Barcelona en Comú, confirmen a CRÍTIC que eliminarien les subvencions si es considera una despesa innecessària en temps de crisi.

Sergi Picazo / @sergipicazo

Totes les subvencions de l’Ajuntament de Barcelona cap a aquestes tres fundacions apareixen al portal de Transparència de Barcelona.cat. Els governs de Barcelona, com a mínim durant els mandats de l’alcalde Trias i de Jordi Hereu, han donat aquestes ajudes de caràcter anual el primer semestre de l’any. Ara és, doncs, el **moment clau per decidir si es continuen donant**. El nou govern de la capital catalana, amb Barcelona en Comú al capdavant, hauria de decidir en les pròximes setmanes si manté les subvencions o les elimina.

Barcelona en Comú es va comprometre en el seu programa electoral del maig de 2015 a replantejar el model de subvencions a ens i organismes d’aquest tipus. El Pla de Xoc per als primers mesos de govern proposava la revisió de subvencions “innecessàries” com ho serien, segons apuntaven, els 4 milions d’euros que anava concedint anualment el consistori al Circuit de Montmeló. No deia res sobre aquest tipus de subvencions a ‘lobbies’ com les fundacions d’Espanya amb el Japó, l’Índia i la Xina. Tot i això, un dels punts del programa electoral defensava incloure clàusules de drets socials, d’igualtat de gènere i de condicions laborals dignes en la contractació a empreses externes que fa l’Ajuntament i, també, en les subvencions atorgades. Concretament, hi ha un punt en el programa que defensa “Incrementar les mesures de control sobre el compliment d’aquestes clàusules, i ampliar el programa a les subvencions municipals”.

Quants diners reben?

La quantitat, en proporció al pressupost municipal i, fins i tot al pressupost per a relacions exteriors, és baixa. El compromís, que sembla renovar-se gairebé automàticament de l’Ajuntament cap a aquests ‘lobbies’, és per **pagar uns 20.000 euros l’any**, uns 6.000 euros —un milió de pessetes— aproximadament per a cada una de les entitats. Tanmateix, fonts de Barcelona en Comú expliquen a CRÍTIC que el retorn d’aquesta subvenció cap a la ciutat és discutible i millorable. A més, creuen que aquests mateixos diners podrien invertir-se en altres projectes d’ajuda i cooperació exterior més interessants per a la ciutat.

El primer trimestre de l'any 2015, l'Ajuntament va atorgar en concepte de "quota com a patró" i per finançar "Activitats del 2015" sense més especificació una quantia de 6.000 euros a la Fundación Consejo España-Japón (en castellà a l'original), 6.000 euros més a la Fundación Consejo España-China i 7.000 euros —una miqueta més— a la Fundación Consejo España-India.

L'aportació de la quota per formar part de les fundacions es va donar amb les mateixes xifres tots els primers trimestres dels anys 2014, 2013 i, en menor quantitat, del 2012. La web de Transparència de l'Ajuntament no ofereix les xifres a partir de l'any 2011. CRÍTIC no ha pogut saber quina era la quantia exacta de la quota de patró de Barcelona d'aquestes tres fundacions **durant els governs de Jordi Hereu i, fins i tot en algun cas, el de Joan Clos, tots dos del PSC**. Però fonts de l'Ajuntament asseguren que "és totalment segur" que es pagava perquè és una quota que s'ha d'abonar per ser membre del patronat de les fundacions.

Què fan les fundacions?

Les tres fundacions tenen l'objectiu bàsic de fomentar les relacions entre Espanya i països com la Xina, el Japó i l'Índia. Es van fundar quan encara governaven el PSC i ICV-EUiA a l'Ajuntament de Barcelona. La Fundació Espanya-Xina havia arribat a fer actes a Barcelona durant l'època de l'alcalde Joan Clos. El govern de Trias va mantenir l'Ajuntament de Barcelona dins d'aquests 'lobbies' espanyols durant el seu mandat malgrat que Convergència ja estava immersa en ple procés sobiranista cap a la independència de Catalunya.

La mateixa web del departament a càrrec d'aquesta tasca, la Direcció de Serveis de Relacions Internacionals de l'Ajuntament de Barcelona, diu encara avui que l'objectiu principal d'aquestes fundacions és, explícitament, **"enfortir i millorar la imatge de l'Estat espanyol"** al Japó, a la Xina i a l'Índia.

Cada fundació explica a la seva web la seva missió i objectius. Totes són similars: fer de 'lobby' per afavorir les inversions econòmiques i el negoci de les empreses espanyoles, sobretot de les que formen part del Patronat. Un exemple són els objectius de la fundació Espanya-Japó. Oficialment diuen que la seva funció és **afavorir "les relacions bilaterals en els àmbits econòmic, cultural, educatiu o científic**, i crear un focus d'atenció permanent cap al Japó en la nostra societat". Un simple repàs de les últimes notícies de la fundació al seu web ja radiografia els seus principals focus d'atenció: "Iberia anuncia la creació d'una nova ruta a Tòquio"; "Nissan premia el disseny espanyol"; "Periodistes japonesos visiten la fàbrica d'El Pozo" o "IV Congrés de Turisme Asiàtic a Barcelona".

Qui són els patrons?

Els seus òrgans de govern —el Patronat— reuneixen, segons ells mateixos admeten, "aquelles entitats —banca, empreses, universitats, ajuntaments— que destaquen pel contingut de la seva activitat bilateral constituint-se en un grup d'interès". Fins i tot reconeixen que "diversos departaments de l'Administració integren el Patronat facilitant el diàleg i la **col·laboració publicoprivada**".

L'Ajuntament, malgrat la seva aportació econòmica, no té cap representant en els càrrecs importants del patronat de les fundacions. La majoria de càrrecs de direcció són ocupats per importants directius d'empreses espanyoles amb interessos a l'Àsia o pel mateix Ministeri d'Exteriors del Govern espanyol. Els dos únics ajuntaments amb presència són el de **Barcelona** i el de **Madrid**.

El patronat de la Fundació Espanya-Índia és presidit directament pel conseller del Banc Santander i president de la Fundació **Banc Santander** Antonio Escámez. Els seus vicepresidents són un català, el director d'Institucions Financeres Internacionals de **CaixaBank**, Joan Rosás, i el president de **Chaincorp SL**, Mohan Chainani. El secretari general és Alonso Dezcallar, del Ministeri d'Exteriors. La resta de patrons són grans empreses i bancs espanyols. Les notícies a la seva web destaquen la inversió espanyola a l'Índia. "És el moment que els espanyols inverteixen a l'Índia", reivindicava Cyril S. Shroff, del prestigiós despatx indi Amarchand Mangaldas en una entrevista. La Caixa té una oficina permanent a Nova Delhi per a clients empresa.

El patronat de la fundació Espanya-Japó és presidit per **Josep Piqué**, en qualitat de vicepresident i conseller delegat de la constructora **OHL**. El secretari general també és Alonso Dezcallar, del Ministeri d'Exteriors. A més, entre els patrons, destaquen diversos alts càrrecs del Govern espanyol (incloent-hi el secretari d'Estat de Comerç espanyol), els ambaixadors, el conseller delegat d'ICEX España Exportación e Inversiones, i l'actual director de l'Institut Cervantes. Les empreses amb representants al patronat són el BBVA, el Banc Santander, Fujitsu, Inditex, Mitsubishi, Nissan Ibérica i, fins i tot, el club de futbol Reial Madrid.

Finalment, el patronat de la fundació Espanya-Xina també té uns ingredients similars. El president executiu per fomentar les relacions hispanoxineses és justament **Juan Lladó, conseller delegat de Técnicas Reunidas SA**, una empresa amb seu a Madrid dedicada a l'energia, sobretot a la petroquímica i al gas natural. El secretari general torna a estar sota control del Ministeri d'Exteriors espanyol: Alonso Dezcallar. Com els altres patronats, també té una gran presència de representants d'empreses espanyoles com el BBVA, el Banc Santander, el Banc Sabadell, CaixaBank, Abengoa, Indra, Telefónica, Prosegur, NH Hoteles i també, en aquest cas, l'escola de negocis ESADE i el club de futbol Reial Madrid.